

Alkotmánybíróság
hivatkozási szám: IV/4090-3/2021.
részére

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/4090-3/2021	
Érkezett: 2022 MÁRC 09.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	du!

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A 2022. február 03. napján kelt IV/4090-3/2021. számú hiánypótlási felhívásban foglaltaknak eleget téve az előterjesztett alkotmányjogi panaszom az alábbiakkal

indokolom

annak bemutatása körében, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, illetve a megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása körében:

Magyarország Alaptörvénye XX. cikk (1) bekezdése szerint: *„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”*

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*

Magyarország Alaptörvénye 28. cikke értelmében: *„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”*

Tehát az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

Az államnak a fent említett alapjogok, illetve alaptörvényi kötelezettség érvényesülését/teljesítését biztosító objektív intézményvédelmi kötelezettsége teljesítése során biztosítania kell azt, hogy az elítélt a büntetése végrehajtásának megkezdésére halasztást kaphasson, amennyiben betegsége következtében az élete közvetlen veszélyben forog és egészségügyi állapota a büntetés-végrehajtás körülményei között nem kezelhető.

Az állam ezen kötelezettségének olyan módon tett eleget, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (továbbiakban: Bv.tv.) 39. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjaiban előírta, miszerint *„39. § (2) Ha az elítélt betegsége az életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet, b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja,*

c) halasztást engedélyezhet a szabadságvesztés végrehajtás megkezdésére abban az esetben is, ha a szabadságvesztés hátralévő része két évnél hosszabb.”

Ahhoz, hogy az egészségügyi állapot megítélésében szakmai végzettséggel és képzettséggel nem rendelkező bíró megalapozott döntést tudjon hozni annak vonatkozásában, hogy a halasztást kérelmező elítélt betegsége az életét közvetlenül veszélyezteti-e, illetve, hogy az elítélt egészségügyi állapota a büntetés-végrehajtás keretei között kezelhető-e a jogalkotó Bv.tv. 39. § (4) bekezdésében ellentmondást nem tűrő módon előírja az eljáró bíró számára, hogy:

„39. § (4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvos-szakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének - az elítélt egészségi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó - nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.”

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tisztességes bírói eljáráshoz való alapjogot.

Tehát ennek értelmében a bíró alá van rendelve a törvényi előírások betartásának, jelen esetben a Bv.tv. 39. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjai, valamint (4) bekezdése rendelkezéseinek, mert eljárása csak akkor lesz tisztességes a halasztási kérelmet előterjesztő elítélt esetében, amennyiben a felhívott jogszabályi rendelkezéseket megtartja, azaz igazságügyi orvos-szakértő szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, vagyis, hogy az elítélt betegsége az életét közvetlenül veszélyezteti-e, továbbá beszerzi a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének az elítélt - az elítélt egészségi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatát.

A törvényalkotó – az Alaptörvény keretei között – szabadon mérlegelheti azt, hogy az alapjogok védelme és az ezt szolgáló objektív intézményvédelmi kötelezettségének a teljesítése körében milyen preventív, a kockázatokat minimalizáló törvényi szabályozás kialakításával kívánja biztosítani a gyermekek és a fiatalok egészségének védelmét. A lehetséges szabályozási módok közötti választás a törvényalkotó feladata és felelőssége; a vizsgált esetben a törvényalkotó differenciáltabb, az érintettek egymástól eltérő egyéni szempontjait és a méltányosságot jobban érvényre juttató szabályozást vezetett be.

Jelen esetben a halasztás iránti kérelmemhez csatoltam [REDACTED] igazságügyi orvossal 2021. szeptember 22. napján készített 29/2021. számú igazságügyi orvossal szakvéleményét, amelyben az egészségi állapotomra vonatkozóan a szakértő megállapította, hogy:

„Összegezve megállapítható, hogy nevezetnél a kardiológiai vizsgálatokkal magasvérnyomás betegség, magasvérnyomás okozta szívizombántalom, a bal kamra körkörös megvastagodása, csökkent bal kamra pumpafunkciós emelkedett vérzsírtartalom, mellkasi nyomó fájdalommal járó tünetegyüttes (angina pectoris), a háromhegyű billentyű enhye fokú elégtelensége vélelmezhető.

Mindezeket figyelembe véve nevezett állapotában bármikor az életet közvetlenül veszélyeztető állapot alakulhat ki a magasvérnyomás emelkedés miatti magasvérnyomásos krízis, illetve a következményes roncsoló agyvérzés vagy szívelégtelenség révén.

Ezen adatokat figyelembe véve nevezett jelen állapotában a büntetés-végrehajtás körülményei között nem tartható.”

Az ügyben eljáró bíró nem kompetens az egészségügyi állapot megítélésében, ezért is írja elő számára a Bv.tv. 39. § (4) bekezdése, hogy döntését igazságügyi orvosszakértői szakvéleményre alapítsa, illetve szerezzé be a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének a nyilatkozatát az elítélt egészségügyi állapotának a büntetés-végrehajtás keretei között történő kezelhetőségéről. A bírói jogértelmezés állított „hibájának” alkotmányossági felülvizsgálata során ebben a körben utalok az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglaltakra. Eszerint „az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.” (Indokolás [23])

A halasztási kérelemhez csatolt igazságügyi orvosszakértői vélemény értelmében egészségi állapotomban bármikor az életet közvetlenül veszélyeztető állapot alakulhat ki és ezért a jelen állapotomban a büntetés-végrehajtás körülményei között nem vagyok tartható.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog megköveteli azt is az eljáró bírótól, hogy a rendelkezésére álló szakvéleménnyel összhangban lévő döntést hozzon, hiszen mint egészségügyi kérdésekben laikus személy számára jelen esetben az igazságügyi orvosszakértői szakvélemény az a támpont, amely releváns álláspontot közöl arra nézve, hogy megbetegedésem folytán bármikor kialakulhat közvetlenül az életet veszélyeztető állapot és emiatt a büntetés-végrehajtás keretei között nem vagyok tartható.

Jelen esetben viszont a Debreceni Törvényszék a fent említett igazságügyi orvosszakértői véleményben foglalt fenti megállapításokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyta és a szakvéleményben rögzítettekkel ellentétben azt állapította meg, hogy betegségem nem fenyegeti közvetlenül az életemet, továbbá be sem szerezte a Bv.tv. 39. § (4) bekezdése kötelező rendelkezése ellenére a BVOP egészségügyi szakterülete vezetőjének nyilatkozatát az egészségügyi állapotomnak a büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozóan, holott az halasztási kérelemhez csatolt orvosszakértői vélemény azt is rögzíti, hogy nem vagyok betegségem folytán a büntetés-végrehajtás kereseti között tartható.

Azzal tehát, hogy mindezek alapján Debreceni Törvényszék 2021. szeptember 10-én kelt, 24.B.137/2020/101. számú I. fokú végzésével elutasította a halasztás iránti kérelmemet, az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerinti testi egészséghez való alapjogomat aránytalanul és szükségtelenül korlátozta, és ezt a döntését az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírói eljáráshoz való alapjog megsértésével hozta meg, mivel egészségügyi állapot megítélésében laikus személyként az általam csatolt igazságügyi orvosszakértői szakvéleményben foglaltakat figyelmen kívül hagyta, illetve a felhívott törvényi előírás ellenére nem szerezte be a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének nyilatkozatát.

A Debreceni Ítéltábla pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint biztosított érdemi és hatékony jogorvoslathoz fűződő alapjogot is megsértette, mivel a nyilvánvalóan a vonatkozó és ellentmondást nem engedő törvényi előírásba ütköző és a rendelkezésre álló igazságügyi orvosszakértői szakvéleményben rögzítettekkel ellentétes következtetésre jutó I. fokú végzést a 2021. október 21-én kelt, Bpkf.II.523/2021/9. számú jogerős II. fokú végzésével helybenhagyta.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmének megítéléséhez álláspontom szerint a Tisztelt Alkotmánybíróságnak szükségképpen vizsgálnia kell a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, az általam az adott ügyben előterjesztett halasztási kérelmet és igazságügyi orvosszakértői véleményt, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. Ez azért van így, mert az Alaptörvényből a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságának az igénye is következik, vagyis, hogy képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.

A fentiek alapján a jelen alkotmányjogi panasszal sérelmezett bírói döntések tehát Magyarország Alaptörvénye XX. cikk (1) bekezdésébe, XXVIII. cikk (1), (7) bekezdésébe – és ennek folytán közvetetten a 28. cikkébe is – ütköznek, mert sértik a testi egészséghez való jog immanens tartalmát képező egészséges élethez és a betegségemhez igazodó, a kor aktuális egészségügyi ellátása színvonalához és az orvostudomány állásához igazodó érdemi és hatékony gyógykezeléshez, a pártatlan és tisztességes bírói eljáráshoz, valamint az érdemi és hatékony jogorvoslathoz való alapjogok lényegi tartalmát, melyeket alapjogok érvényesülését a sérelmezett bírói döntések nem biztosítottak számomra, továbbá az eljárásuk során a 28. cikk szerinti kellő, érdemi és hatékony bírói jogvédelmet.

Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes és pártatlan, objektív bírósági eljáráshoz, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti érdemi és hatékony jogorvoslati joghoz való alapvető jogokat sértik és a bíróságok eljárása, joggyakorlása jelen ügyekben ellentétben áll közvetetten az Alaptörvény 28. cikkével, amely magában foglalja a tisztességes eljárás követelményét és a hatékony bírói jogvédelem igényét is, ezért az alapjogsértések az ügyben hozott ítéletekben tetet öltő, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek minősülnek és az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerint testi egészséghez fűződő alapvető jogot is sértik a fentiekben részletezett ténybeli és jogi érvek alapján, ezért indítványozom, hogy az Tisztelt Alkotmánybíróság Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (1) bekezdésében, (2) bekezdés d) pontjában és (3) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 1. § a) pontjában, 2. §-bn, 27. § a)-b) pontjaiban, 29. §-ban, 39. § (1)-(3) bekezdéseiben, 43. § (1) bekezdésében, 51. § (1) bekezdésében, 52. § (1), (1b), (2)-(6) bekezdéseiben, 53. § (2)-(3) bekezdéseiben, 63. § (1)-(2) bekezdéseiben, 65. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint eljárva, a Debreceni Ítéletábrla, mit másodfokú bíróság 2021. október 21-én kelt, Bpkf.II.523/2021/9. számú jogerős II. fokú végzésének, a Debrecei Törvényszék 2021. szeptember 10-én kelt, 24.B.137/2020/101. számú I. fokú végzésére is kiterjedő alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és semmisítse meg.

Debrecen, 2022. március 07.

